

DISTRIBUCE KONTAMINOVANÝCH MÍST VE SPRÁVNÍCH OBVODECH ORP KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODLE VYHODNOCENÝCH KATEGORIÍ PRIORITY

Ministerstvo životního prostředí

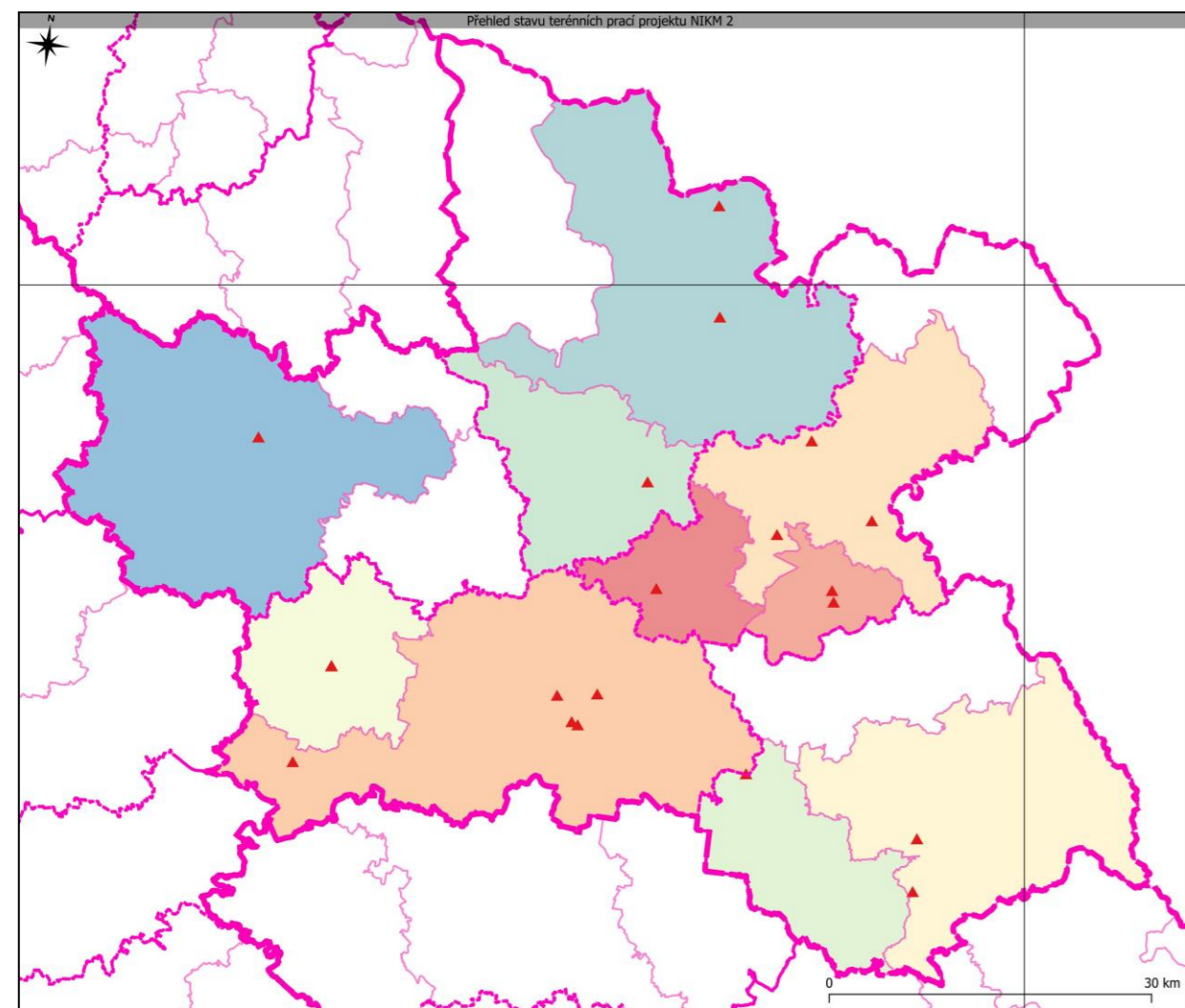

Inventarizace kontaminovaných míst (projekt NIKM2) byla v prosinci 2021 dokončena na 100 % plochy ČR (77 okresů). Představujeme výstup týkající se distribuce evidovaných / inventarizovaných kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst (KM; PKM¹⁾) ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností (SO ORP) s již dokončenou inventarizací. Projekt inventarizace vč. krajských zpráv a zpráv za celé území ČR byl dokončen 31.12.2021. Inventarizovaná plocha je menší než plocha ČR – inventarizace se neprovádí na území vojenských výcvikových prostorů (Ministerstvo obrany ČR si vede vlastní evidenci kontaminovaných míst).

Pro jednotlivé SO ORP uvádíme grafický výstup zachycující lokalizaci a hustotu KM (vyjádřenou jako počet/100 km²) pro jednotlivé kategorie resp. skupiny kategorií priority vyhodnocené podle Metodického pokynu MŽP č. 1/2021. Každá hodnocená lokalita je jednoznačně zařazena do kategorie podle toho, jaký další postup vyžaduje v závislosti na její předpokládané či ověřené kontaminaci a na důsledcích či možných důsledcích této kontaminace pro lidské zdraví a životní prostředí. Jsou rozlišovány tři základní kategorie lokalit - lokality kontaminované (A), potenciálně kontaminované (P) anebo nekontaminované (N). Každá z těchto tří základních kategorií je ještě podrobněji členěna. Lokality kategorie A1, nebo A2 či A3 jsou ty, u nichž kontaminace znamená existující a potvrzený problém. U lokalit P1 až P4 znamená kontaminace problém potenciální, není dostatek informací pro definitivní závěry. Skutečnou závažnost kontaminace musí u této kategorie ověřit průzkum a/nebo analýza rizik. Lokality kategorie N0, N1, N2 nevyžadují žádný zásah. Niže uvedená tabulka (viz příloha 1 k MP MŽP) obsahuje podrobnosti ke kategorizaci KM.

Tab. R1 – KLASIFIKAČNÍ MATRICE		Kategorizace kontaminovaných míst podle dalšího postupu				
1	2	3	4	5	kód priority	
						základní kód
situční výrok o lokalitě: charakteristika prozkoumanosti lokality a aktuálních či potenciálních důsledků kontaminace	charakter dalšího postupu					
- potvrzeno aktuální neakceptovatelné riziko pro lidské zdraví ² , vyplývající z kontaminace lokality při jejím současném způsobu využívání, nebo - potvrzeno šíření kontaminace, hrozící vznikem neakceptovatelného zdravotního rizika - potvrzena kontaminace nad úroveň legislativně stanovených koncentračních limitů ^{2,3} nebo - nemožnost využití lokality v souladu s platným územním plánem ⁴ , nebo - je potvrzeno šíření kontaminace ze znečištěné lokality	nápravné opatření ¹ je nutné	bezodkladně nutné			A 3	
- potvrzeno šíření kontaminace, hrozící vznikem neakceptovatelného zdravotního rizika - nemožnost využití lokality v souladu s platným územním plánem ⁴ , nebo - je potvrzeno šíření kontaminace ze znečištěné lokality	nápravné opatření ¹ je nutné	nutné			A 2	
kontaminace je potvrzena, avšak žádná ze situací výše není aktuální riziko pro lidské zdraví ani rozpor s legislativou, avšak jde o obecný nesoulad se zájmy ochrany životního prostředí nebo s jinými zájmy, chráněnými podle zvláštních předpisů ⁵	nápravné opatření ¹ je žádoucí				A 1	
nedostatečné informace pro hodnocení a pro definitivní závěry – zatím nelze vyloučit nezbytnost nápravného opatření	žádné informace o kontaminaci – na lokalitu je tedy nutno nahlížet jako na potenciálně kontaminovanou	kontaminace je potvrzena orientačním vzorkováním, avšak nedostatečný rozsah informací neumožňuje definitivní závěry			P 4	
kontaminace je potvrzena, není aktuální riziko pro lidské zdraví, není rozpor s legislativou či s jinými zájmy, zatím však neznáme, zda se kontaminace šíří či nikoli v- nutnost nápravného opatření zatím nelze vyloučit	nutný je průzkum kontaminace				P 3	
kontaminace je potvrzena, není aktuální riziko pro lidské zdraví, není rozpor s legislativou či s jinými zájmy, zatím však neznáme, zda se kontaminace šíří či nikoli v- nutnost nápravného opatření zatím nelze vyloučit	nutný je další monitoring vývoje kontaminace v čase				P 2	
kontaminace, která by mohla znamenat vznik neakceptovatelného zdravotního rizika v případě změny funkčního využití lokality či dotčeného okolí na více citlivé ve srovnání s využitím současným ⁶	nutnost institucionální kontroly způsobu využívání lokality				P 1	
nádpozadová, avšak nízká kontaminace – žádné zdravotní riziko, žádný rozpor s legislativou či s jinými zájmy, žádné omezení multifunkčního využívání lokality	není nutný žádný zásah				N 2	
známá historie využívání lokality prakticky vylučuje riziko kontaminace nad úroveň pozadí					N 1	
průzkumem je potvrzena neexistence kontaminace nad úroveň pozadí					N 0	

Hustoty a lokalizace KM kategorie A

Počty kontaminovaných míst v Královéhradeckém kraji podle kategorií priorit jsou uvedeny v tabulce:

Kategorie priority	Počet lokalit	%
A	22	4,31
P	434	84,92
N	55	10,77
celkem	511	100,00

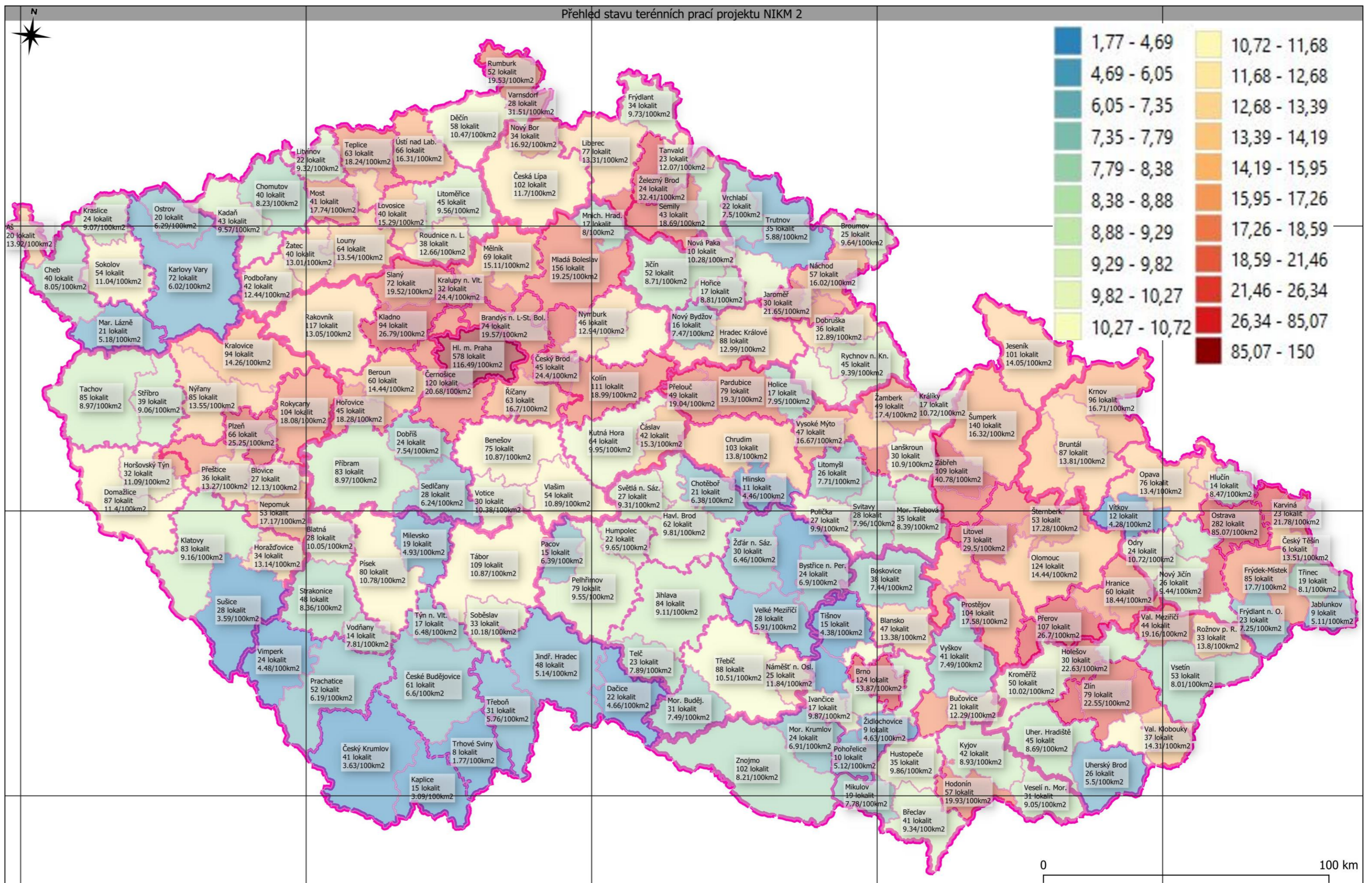
Těžiště výskytu lokalit kategorie A z pohledu hustot je v centrální části kraje – v SO ORP Jaroměř, Nové Město n./M., s pokračováním do SO ORP na SZ a JV (Náchod a Dobruška) a na jih (Hradec Králové). Nejvíce jich v SO ORP Jaroměř a Hradec Králové – po 6. Kontaminovaných míst, na kterých je nutné nebo žádoucí provést nápravné opatření, tj. kategorie A (A3, A2, A1), je celkem 22 a představují 4,31 % všech lokalit.

Výskyt lokalit kategorie P je z pohledu hustot největší v centrální a jihovýchodní části kraje – ve SO ORP Jaroměř, Náchod, Nové Město n./M., Dobruška a Hradec Králové. Z hlediska počtu vynikají SO ORP Hradec Králové (76), Náchod (48), Jičín (43), Rychnov n./K. (37) a Dobruška (34). Celkem je v kraji 434 lokalit této kategorie (P4, P3, P2, P1), tj. 84,92 % počtu lokalit všech kategorií. Obvyklý další postup u této kategorie je provedení průzkumu znečištění horninového prostředí a analýza rizik.

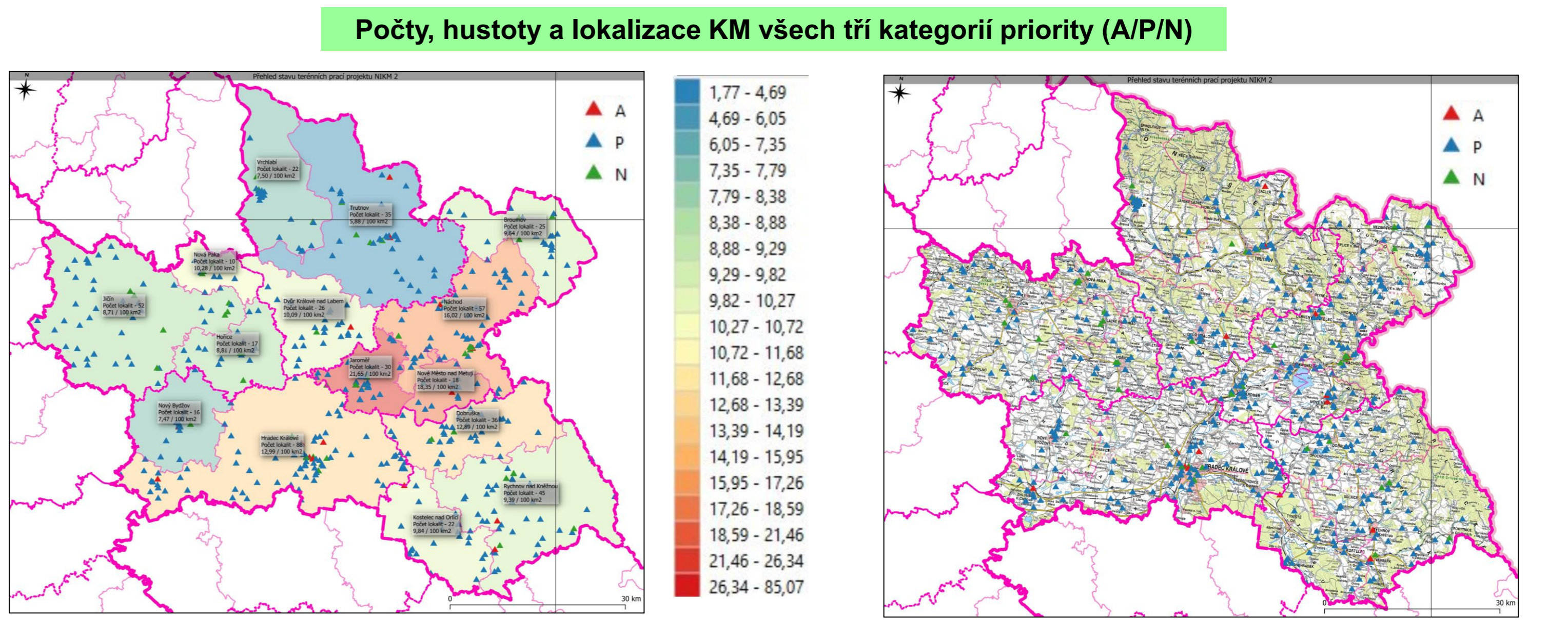
Výskyt lokalit kategorie N je z pohledu hustot nejvyšší v centrální, západní a východní části kraje – v pásu od východu - od SO ORP Broumov, přes SO ORP Náchod a Jaroměř do SO ORP Hořice, Nová Paka a Jičín na západě. Nejvyšší počty vykazují SO ORP – Jičín (8), Hradec Králové (6) a Náchod (6). Lokality této kategorie (N2, N1 a N0) se v Královéhradeckém kraji nachází celkem 55, což 10,77 % všech lokalit. Jedná se o lokality, kde není nutno realizovat nápravná opatření nebo kde již nápravná opatření byla úspěšně dokončena. Z hlediska dalšího využití území není nutné zachovat na lokalitách institucionální kontrolu.

¹⁾ Poznámka: potenciálně kontaminovaná místa jsou taková, kde můžeme znečištění horninového prostředí předpokládat na základě informací o historii využívání lokality nebo podle dalších indicií, kontaminace však zatím není vzorkováním potvrzena.

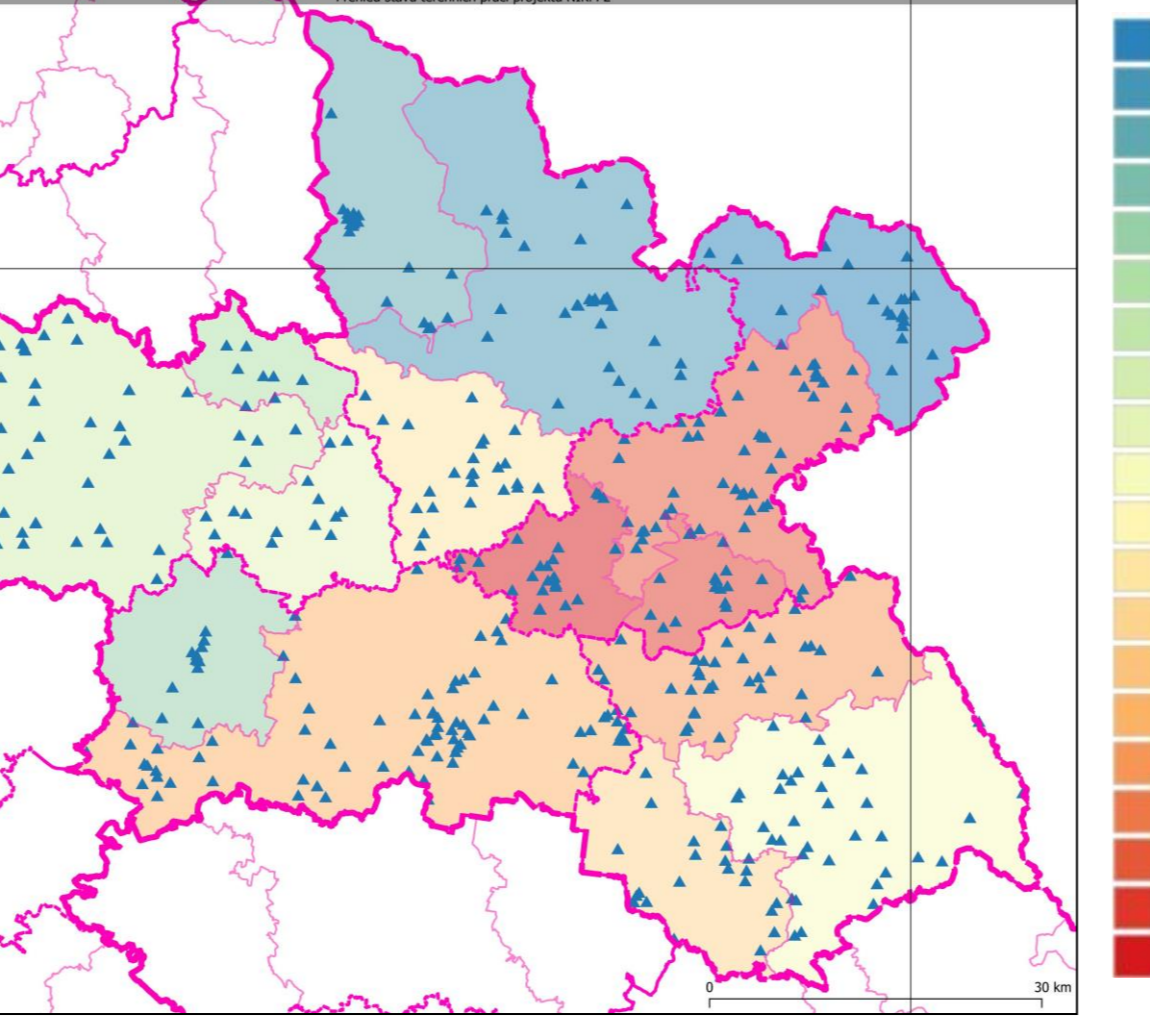
Počty a hustoty kontaminovaných míst na 100 km² ve SO ORP po dokončení inventarizace - stav k prosinci 2021 (100 % území ČR)

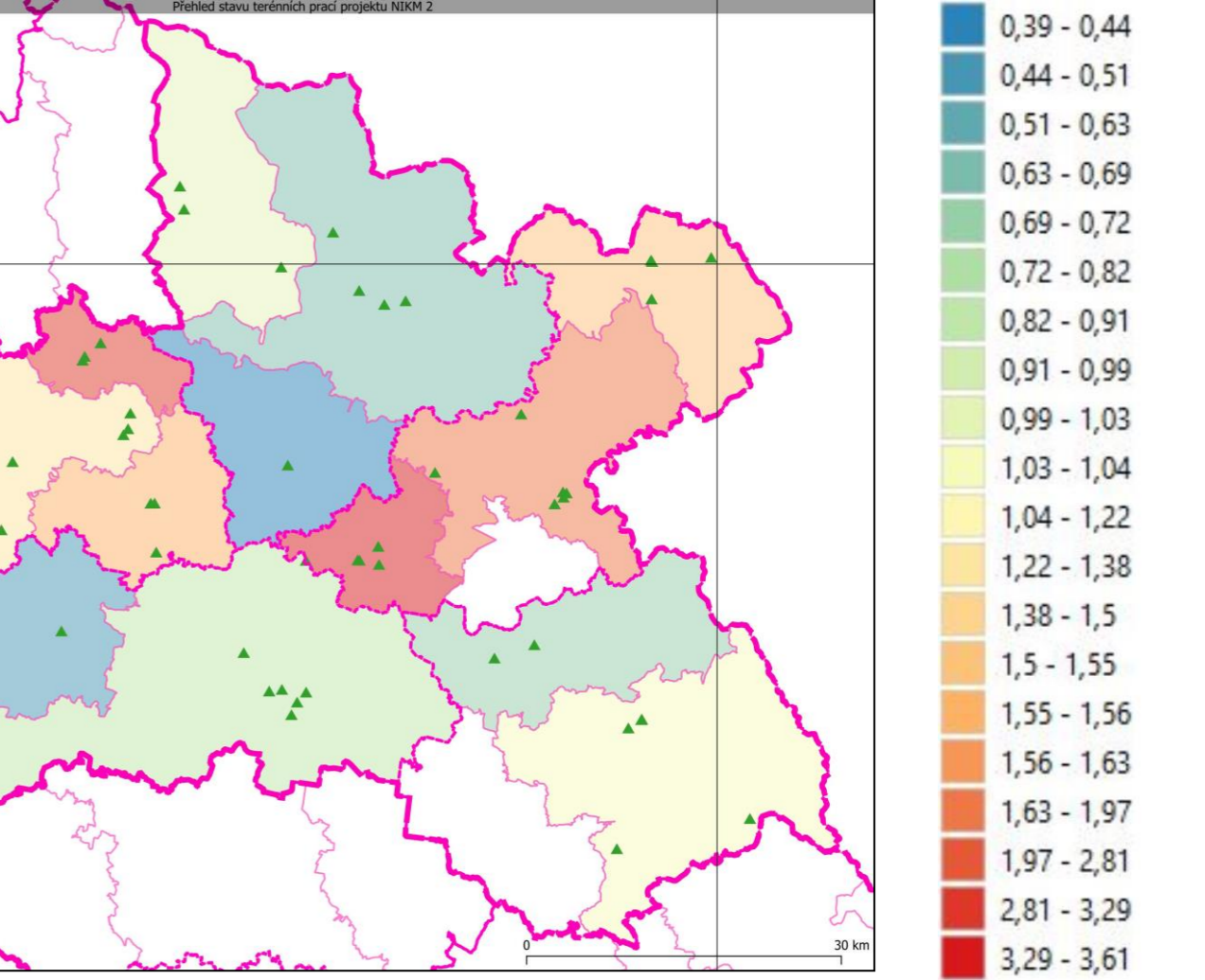
Lokalizace a hustoty kontaminovaných míst na 100 km² ve SO ORP Královéhradeckého kraje podle kategorií priority

Hustoty a lokalizace KM kategorie P

Hustoty a lokalizace KM kategorie N

Nejvíce významných všech tří kategorií je v SO ORP Hradec Králové (88 lokalit), což je 17,2 % všech lokalit v kraji. Podrobnosti k jednotlivým lokalitám je možné vyhledat v databázi Systému evidence kontaminovaných míst (SEKM) – <http://sekm.cz>. Souhrnnou tabulku záznamů KM pro jednotlivé SO ORP je možno exportovat ve formátech .xlsx a .json.

Závěr:

- Pouhý počet kontaminovaných míst bez zohlednění jejich priorit není vhodný jako indikátor „ekologické zátěže“ pro zvolené správní obvody. Dosavadní zkušenosti s odstraňováním kontaminace z horninového prostředí, podzemních vod a staveb („staré zátěže“) odvodňují předpoklad, že míra poškození životního prostředí a lidského zdraví kontaminanty zjištěnými v evidovaných KM bude v pozitivní relaci s očekávatelnými nutnými náklady na průzkum a sanaci KM. Hlavní část nákladů, odvoditelných od již uskutečněných průzkumných a sanačních projektů, bude vázána na kontaminovaná místa kategorie A.
- U lokalit kategorie P lze předpokládat pro provedení průzkumů kontaminace a analýz rizik podstatnou redukci jejich počtu a převedení pouze menší části dnes evidovaných lokalit do kategorie A.
- Ze zobrazených hustot a z počtu kontaminovaných míst ve SO ORP Královéhradeckého kraje lze dovodit vyšší kontaminační zatížení území v pásu od ORP Hradec Králové přes ORP Jaroměř, Nové Město n./M. a Dobruška po SO ORP Náchod. Nejnižší kontaminační zatížení je ve SO ORP na západě a severu kraje.

Podklady a zdroje: Szurmanová Z., Čáslavský J. et al. (2020): Krajská zpráva – Královéhradecký kraj. Manuskript, 2020, Projekt NIKM 2. Společnost DEKONTA, VZ Ekomonitor, GEOTest – NIKM 2. Metodický pokyn MŽP pro práci se systémem SEKM 3. Věstník MŽP, ročník XXXI, leden 2021, částka 1, Metodické pokyny a dokumenty. Podklady a operativní dokumentace CENIA k projektu NIKM <http://sekm.cz>